

LITERATUUR-OVERZICHTEN.

WEEKBLADEN.

Münchener medizinische Wochenschrift, 1930, No. 10.

P. CAFFIER. *Die Rolle des menschlichen Uterus als mesodermales Verdauungsorgan. (Experimentelle Studien).* — Voordracht. CAFFIER heeft aangetoond, dat in bepaalde, door de eierstokken geregelde periodes het baarmoederslijmvlies een tryptisch ferment afscheidt, dat in de eerste plaats gericht is tegen sperma en ovula, doch ook andere functies schijnt te vervullen, welke door CAFFIER worden besproken; o. a. schijnt het een rol te spelen bij de nesteling van het bevruchte ei.

H. MARTIUS. *Ueber weibliche Genitalaktinomykose. Ein durch Röntgenstrahlen geheilter Fall.* — Voordracht.

P. SCHUGT. *Zur Klinik der Genitalaktinomykose beim Weibe.* — Ook in het door SCHUGT beschreven geval is hoogstwaarschijnlijk de genezing toe te schrijven aan de toepassing van kleine, over langen tijd verdeelde doses Röntgenstralen.

J. BECKER. *Blutstillung durch Kongorot.* — Bij dieren is aangetoond, dat inspuiting van chemisch inactief congorood zonder nadeelige bijwerkingen den tijd der bloedstolling verkort en het aantal thrombocyten vermeerderd. BECKER heeft hiervan bij lijders met versche bloedingen met goed gevolg gebruik gemaakt; bijna onmiddellijk na intraveneuse inspuiting van 10 cM³. eener 1 pCt. oplossing van congorood komt de bloeding tot staan.

F. FLURY. *Ueber die medizinische Bedeutung des Heidelbeerweins.* — Deze wijn werkt in maag en darm adsorbeerend, antiseptisch en adstringeerend door zijn gehalte aan looizuur, alcohol en in den darm vrij komende kleurstof. Hij kan in dit opzicht de buitenlandsche roode wijnen volkomen vervangen. Hij is aangewezen bij acute en chronische maag- en darmaandoeningen van verschillende aard, in het bijzonder bij gistings- en rottingsdyspepsieën.

W. KOHLRAUSCH. *Kraftverbrauch und Stosswirkung beim Fahren auf Fahrrädern mit Ballon- bzw. Volldruckreifen.* — Uit de proeven van KOHLRAUSCH blijkt, dat de ballonband op alle plaveisels aanmerkelijk minder kracht verbruikt dan luchtbanden met hoogen druk (16—24 pCt.) en dat stooten door het betere veeren minder sterk aankomen.

A. SACK und R. AMERSBACH. *Das Verhalten der menschlichen Spermien gegen Farbstoffe in seiner Bedeutung für die Beurteilung der männlichen Sterilität.* — Bewegelijkheid der spermacellen bewijst geenszins hun germinatieve vitaliteit. Schrijvers stellen zich voor, dat deze is te beoordeelen door de eigenschap van hoogcolloïdale kleurstoffen (bijv. congorood, trypaanblauw) niet door gezonde celmembranen te dringen: normale spermacellen worden door deze dus niet, zieke en doode min of meer gekleurd. Zij verrichten proeven over de bruikbaarheid dezer methode.

A. KRUMEICH. *Beobachtungen bei der sogenannten Papageienkrankheit.* — Bespreking der verschijnselen naar aanleiding van 4 gevallen.

PFLEIDERER. *Rachenmassage.* — Met afbeelding van een massagesonde en uiteenzetting van haar toepassing bij vergrooting van de pharynxtonsil en bij chronische pharyngitis.

S. MOSCHKOWSKI. *Simultane GIEMSA-Benzidin-Färbung. Ein weiterer Beitrag zur Vereinfachung der „Oxydase“-Darstellung.* — Vereenvoudiging van een vroeger beschreven methode.

W. ORTLOPH. *Nochmals: Darmspülrohr.* — Met afbeelding van een toestel.

K. OCHSENIUS. *Nochmals: Ueber die Indikationsstellung zur Behandlung der kindlichen Phimose.* — Polemieek.

DURLACHER. *Die Bedeutung des Plazentarblutes für die Erhaltung der Herzaktion des Neugeborenen.* — Opmerking bij het artikel van SCHUHMACHER.

L. R. MÜLLER. CHRISTIAN BAÜMLER. (Zum 70-jährigen Doktorjubiläum).

W. HEUBNER. LOUIS LEWIN †.

E. EBSTEIN. SAMUEL THOMAS VON SOEMMERRING. *Zu seinem 100. Todestag* (gest. 2. März 1830).

E. VOGT. *Ueber die Diagnose und Therapie der ektopischen Gravidität.* (Schluss folgt).

La Presse médicale. 1930, No. 16.

PASTEUR VALLERY-RADOT et P. DELAFONTAINE. *Le rein des vieillards.* — Bij oude lieden is als regel de nierfunctie gestoord, vooral merkbaar door vermindering van de uitscheiding van phenolsulfophthaleïne; ernstiger stoornissen komen voor, ook echte nephritiden, die vaak latent verlopen. Lichte azotaemie is frequent en wordt goed verdragen, zware azotaemie komt zelden voor. Zuiver renale oedemen worden niet waargenomen, oedemen zijn doorgaans een gevolg van hartinsufficiëntie; veelvuldig zijn tezamen hart, vaten en nieren aangedaan, doch het is niet mogelijk hierbij bepaalde klinische types van nieraandoeningen te diagnosticeren.

J. LOUVEL et M. TISSERAND. *Le test d'ALDRICH et MAC CLURE (temps de résorption de la boule oedémateuse intradermique) procédé de contrôle évolutif de la phlegmatia alba dolens.* — ALDRICH en MAC CLURE spuiten in de huid van beide beenen 0.2 cM³ van een 8 per duizend zoutoplossing en vergelijken den tijd, waarin het hierdoor veroorzaakte bultje is verdwenen; bij phlegmasia alba dolens is deze tijd zeer verkort (6—15 minuten) vergeleken bij de gezonde zijde (35—40 minuten), zolang het oedeem nog actief, hydrophiel, paraphlebitisch is. Het belang van deze proef is, dat zij ons leert, dat de resorptie van het oedeem begonnen is, dus het oedeem passief, anhydrophiel, postphlebitisch is geworden, voordat dit door palpatie enz. is te herkennen: de resorptietijd van het bultje is dan niet meer verkort. Van dat oogenblik af is mobiliseering van het been aangewezen, indien ook de temperatuur sedert ongeveer 20 dagen normaal is.

E. CADENAT. *La cause première du bec-de-lièvre est-elle une lésion ou une malformation vasculaire ?* — Critiek op de theorieën over het ontstaan van de hazenlip. Volgens CADENAT berust zij op de uitblijvende vorming of vroegtijdige destructie van een bloedvat.

La Presse médicale. 1930, No. 17.

DELHERM, MOREL-KAHN et DESGREZ. *La roentgenthérapie dans le traitement de la syringomyélie.* — De statistiek der schrijvers omvat 159 gevallen, van welke 124 na behandeling met Röntgenstralen verbeterden, sommige in die mate, dat men van genezing kan spreken; de overige bleven onveranderd of gingen achteruit. Uitvoerig worden de invloed der stralen, de techniek enz. besproken. De beste uitkomsten geven de versche aandoeningen bij jeugdige personen. Men bestraalt het ruggemerg tot ver boven en beneden de aangedane zone, zette de behandeling lang voort en lette zorgvuldig op den toestand van de huid.

G. JEANNENEY et CH. WANGERMEZ. *Le rôle de la structure osseuse dans les fractures du crâne (étude radiologique).* — Schrijvers bespreken de meest voorkomende vormen van schedelbreuk en toonen aan met behulp van radiogrammen, dat het verloop der breuklijnen bepaald wordt door de structuur van het been.

G. ICHOK. *L'immunité antisypilitique.* — Literatuuroverzicht.

P. SMIT.

Hospitalstidende. 1930, No. 5.

CARL KREBS, HANS NIELSEN og AAGE WAGNER, *Lymphosarkomatosens opstaaen og dens Forhold til andre Leukoser Nos hvide Mus.* — Een met een dertigtal photo's verlicht artikel, waarin beschreven wordt een lymphatische leucose bij witte muizen. De ziekte ontstaat bij voorkeur bij dieren, die herhaalde malen met Röntgenstralen zijn bewerkt. Zij kan van generatie op generatie overgaan, maar alleen bij bestraalde dieren. Zoowel de spontane als de kunstmatig te voorschijn geroepen gevallen zijn pathologisch-anatomisch nu eens lymphadenosen, dan weer lympho- of leucosarkomatosen. Alles wijst er op, dat de ziekte nauw verwant is met de menschenleucose en voorgesteld wordt haar te noemen lymphomatosis infiltrans.

Hospitalstidende. 1930, No. 6.

SVENDT LOMHOLT. *Undersøgelser over Varmefordelingen i Huden under stark Bestraaling med synligt Lys.* — Onderzoekingen over de warmteverdeling in de huid onder sterke bestraling met zichtbaar licht, nl. met koolbooglicht, waaruit men door middel van filters de stralen heeft verwijderd, behalve die tusschen 570 $\mu\mu$ en 900 $\mu\mu$ golflengte. In de eerste plaats werd door directe calorimetrie de gereflecteerde hoeveelheid bepaald. Deze bedraagt ongeveer 30 pCt. De absorptie is voor doode huid iets grooter dan voor levende, bloedleegge huid. Wat de warmteverdeling der maximale bestraling bedraagt, deze werd gemeten door middel van toluolthermometers, die men bracht achter huidplooien van verschillende dikte (praeputium, scrotum, onderlip). Achter plooien van 1.1 cM. was de temperatuur 41° C., achter plooien van 1.4 mM. 40° en achter die van 5 mM. dikte 37.7° C. De normale geleiding werd bepaald van huidlappen van lijken. Het vermogen van de huid om warmte te geleiden is heel veel kleiner dan van water (ongeveer 2 $\frac{1}{2}$ maal). De absorptie van een laagje bloed van 0.3 mM. dikte bedroeg ongeveer 55 pCt. Uit dit alles volgt, dat de algemeene lichaamstemperatuur zelfs bij maximale bestraling niet merkbaar hooger kan worden.

B. STRANDBYGARD. *Korneasutur ved Kataraktooperation.* — Voordracht gehouden op het internationale oogheelkundige congres in Amsterdam en den Haag.

Hospitalstidende. 1930, No. 7.

L. E. WALBUM. *Metalsalterapie. (Behandlung af Tjaerecancier hos hvide Mus).* — Zooals bekend is kan men dieren genezen, geïnfecteerd door virulente ratinbacillen, staphylococcon en streptococcon, alleen door behandeling met daarvoor geschikte metaalzouten. Het principe daarvan is het volgende: zoowel de natuurlijke verdedigingsmiddelen van het organisme (antistofvorming, phagocytose, bactericide werking van het plasma enz.) als de pathogene microben zelf kunnen door metaalzouten gestimuleerd worden. Elk zout heeft een voor dat zout karakteristieke optimale concentratiezone, met afnemende werkzaamheid naar beide zijden. Maar die maximale zone ligt voor deze stimulaties niet op dezelfde plaats. De verdedigingsmiddelen van het lichaam worden maximaal aangezet door metaaldoses, die belangrijk kleiner zijn dan de doses, die noodig zijn om den groei van de bacteriën aan te zetten. Gebruikt men dus te groote hoeveelheden van het metaalzout dan wordt het lichaam slechts geschaad. De meest werkzame hoeveelheid kan trouwens bij verschillende individuen verschillend zijn. De toepassing van de metaalzouttherapie is dus tamelijk moeilijk. Als richtsnoer kan echter dienen de lichaamstemperatuur na de inspuiting. Het schijnt, dat de meest werkzame therapeutische dosis die is, die (vooral bij tuberculose is dit het geval) juist nog (of liever nog juist *niet*) een geringe temperatuursverhooging veroorzaakt één of twee uur na de injectie. Niet alle metaalzouten zijn natuurlijk werkzaam. Het gelukte tuberculeuse dieren te genezen slechts met zouten van mangaan en cadmium, door staphylococcon geïnfecteerde dieren slechts met zirconium en tin, streptococconinfecties met iridium. WALBUM kwam op de gedachte ook op die wijze kanker bij muizen te genezen. Hij moest dus trachten te vinden bepaalde concentraties van metaalzouten, die stimuleerend werken op het organisme en het gezonde weefsel, maar niet op het weefsel van het gezwel. Hij deed zijn proeven op muizen met teerkanker. Eerst onderzocht hij de vier metalen mangaan, lood, palladium en zilver. Met de eerste drie gelukte het hem niet eenige curatieve werking te krijgen. Wel echter met zilver. Daarna zette hij met dit metaal zijn proeven voort. Hij loste 16.99 gram zuiver zilvernitraat op in water tot 1000 cM³, waardoor hij een molaire oplossing kreeg van 0.1 (10⁻¹ molaire). Het gedestilleerde water was bereid in een toestel gemaakt van kwarts, om zooveel mogelijk andere metaalzouten buiten te sluiten. Door steeds voortgezette verdunning 1 + 9 van deze oplossing met aqua destill. kreeg hij concentraties 10⁻², 10⁻³ enz. tot 10⁻²¹ mol. Om de oplossing isotonisch te maken voegde hij er 0.9 pCt. chloret. natric. aan toe. Van een concentratie van 10⁻⁵ af bleef de oplossing helder. Voor de contrôledieren werd een 0.9 pCt. NaCl-oplossing gebruikt. Proeven toonden aan, dat de krachtigst werkende zilver-

dosis ligt tusschen 10^{-11} en 10^{-15} molair. Van de oplossingen werd ingespoten onder de huid 0.1 cM³ met tusschenpoozen van 2 tot 5 dagen, gedurende 2 tot 4 maanden. Van de 136 muizen met teerkanker gelukte het op die wijze er 14 te genezen. Van de met physiologische zoutoplossing ingespoten dieren genas er geen enkele.

H. BAGGESGAARD-RASMUSSEN. *Novonal, et nyt Sove middel*. — Novonal, een nieuw slaapmiddel.

W. A. A. VAN BINSBERGEN.

The Lancet, No. 5558, 8 Maart 1931.

J. ALISON GLOVER. *The incidence of rheumatic diseases. I, The incidence of acute rheumatism*. — De mortaliteit aan rheuma vertoont in de laatste halve eeuw een geleidelijke afneming. Waar gelegenheid bestaat tot bepaling van het aantal gevallen (legergroepen), blijkt dit in denzelfden zin te variëren als het aantal anginae. De invloed van overbevolking op slaapzalen, van slechte lichamelijke omstandigheden en van het seizoen op rheuma vertoont een opmerkelijke overeenkomst met nekkrimp, en toont duidelijk aan, dat ook rheuma een infectieziekte is, verspreid door druppeltjes-infectie. Het familiair voorkomen (aantal gevallen onder aan besmetting blootgestelde personen) is juist even duidelijk als bij tuberculose. Dezelfde samenwerking van verhoogde besmettingskans en verlaagden weerstand (aangeboren of door omstandigheden) doet zich bij rheuma en tuberculose gelden. De maatregelen ter bestrijding en ook die in het belang van de eenmaal besmette kinderen zijn dan ook soortgelijk.

A. FELIX. *The qualitative serum diagnosis of enteric fevers*. — Aanwijzingen voor het gebruik der „H.” en „O”-stammen der typhusgroep voor de diagnose van deze ziekten. De agglutinatie der „O”-stammen bewijst slechts de aanwezigheid van de groep, doch niet van een bepaalde soort van de groep; de „H”-agglutinatie is soortspecifiek, doch laat in den steek, indien vaccinatie tegen de betreffende ziekte is voorafgegaan of indien een der ziekten reeds is doorgemaakt. In deze gevallen is „O”-agglutinatie, of een kwantitatieve toeneming daarvan, bewijzend voor een versche aandoening van de typhusgroep. De „O”-agglutinatie verschijnt in het beloop der ziekte eerder dan de „H”.

A. L. TAYLOR. *Two pituitary tumours*. — 1. Groot endotheloom, verlopen onder toenemende versuffing en epileptische toevallen. 2. Adenoom, met ziektebeeld gelijkend op dementia senilis, tenslotte oedeem om de orbitae en coma. Geen hypophysaire verschijnselen.

THOMAS MARTIN. *Treatment of „tennis elbow”*. — De aandoening bestaat in pijnlijke contractie van de spieren, die aanhechten bij het humero-radiale gewricht. Passieve beweging van het ellebooggewricht onder tractie aan den onderarm doet de fixatie met een schokje verdwijnen; actieve beweging wordt hierna aangemoedigd en vergemakkelijkt door snoerende pleisterstrooken rondom het bovenste deel van den onderarm.

R. W. JAMESON. *A note on variola major and minor*. — De indeeling tusschen variola major en minor is onmisbaar, daar de laatste niet met de preventieve maatregelen van echte pokken kan worden behandeld, en ook geen algemeene vaccinatie bij encephalitisgevaar wettigt. Het onderscheid is alleen mogelijk door bestudeering van de percentsgewijze samenstelling van een epidemie.

J. PINKHOF.

Medizinische Krinik, 1930, No. 6.

H. KLEINSCHMIDT und H. SCHADOW. — *Zur Behandlung des Rachitis mit bestrahltem Ergosterin*. — Voordracht. Inleiding van KLEINSCHMIDT, beschouwing over de clinische ervaringen van SCHADOW. De waarde van vigantol bij andere ziekten dan de rhachitis is nog twijfelachtig, voor overdoseering moet gewaarschuwd worden. De beste behandeling van de rhachitis heeft geen invloed op de mortaliteit van de kinkhoest.

H. ULRICI. *Die moderne Kollapsbehandlung der Lungentuberkulose*. — Voordracht. UNVERRICHT. *Was ist von der Kollapsbehandlung der Lungentuberkulose zu halten?*

Voordracht. UNVERRICHT is een groot voorstander van de endopleurale caustiek volgens JACOBÆUS, indien de pneumothorax door strengen onvoldoende werkzaam is. De phrenicusexairese geeft als afzonderlijke ingreep onzekere resultaten, komt vooral in aanmerking als aanvulling bij een pneumothorax-behandeling of als inleiding tot een plastiek. De plastiek is aangewezen, als de pneumothorax onmogelijk is. De indicatie tot deze operatie moet echter veel strenger zijn dan tot die van den pneumothorax.

E. KULCHE. *Die GERSON-HERRMANSBORFER, SAUERBRUCHSche Diät und ihre Beziehungen zur LAHMANNschen Diät.* — KULCHE onderwerpt de nieuwe diëtbehandeling aan een scherpe critiek en acht haar in geen enkel opzicht een verbetering van het diët, dat LAHMANN in 1890 reeds voorschreef. De verdienste van GERSON c. s. is alleen, deze diëtbehandeling uit het vergeetboek naar voren te hebben gehaald, waarbij zij echter verzuimden LAHMANN de eer te geven, die hem toekwam.

F. BARDACHZI. *Die Strahlenbehandlung der Krebskrankheit.* — Beschouwing. Slot volgt.

O. PORGES und D. ADLERSBERG. *Bemerkungen zu der Arbeit E. FRANK und R. LEISER: Ueber die diätetische Erzeugung eines temporären Diabetes mellitus beim Gesunden.* — Schrijvers maken er staat op vast te stellen, dat zij nog vóór ODIN en FRANK hebben aangetoond, dat koolhydraatarm diët de tolerantie van koolhydraten tijdelijk doet verminderen. Zij hebben daaruit de conclusie getrokken, dat de pancreas niet met koolhydraatdiët gespaard moet worden, doch met koolhydraat-rijk, vetarm diët tot zijn volle prestatie moet worden aangezet, waarbij zij zoo noodig insuline geven.

E. FRANK, *Schlussbemerkung.* — FRANK acht de proefuitkomsten van PORGES und ADLERSBERG weinig bewijzend. De practische resultaten van hun diëtbehandeling verdienen echter alle lof.

K. SCHROEDER. *Ueber Schwefelbehandlung der Syphilis, syphilitische und nicht-syphilitische Central-nervensystem Erkrankungen.* — Schrijver heeft de behandeling met een zwavelpraeparaat (sulfosin) reeds in 1924 aanbevolen.

F. POLLAK. *Erwiderung auf K. SCHROEDER's Voranstehende Bemerkungen.* — De behandeling met sulfosin is niet gelijk te stellen met die met het veel betere praeparaat sufrogel.

F. ROSENTHAL. *Die serodiagnostische Bedeutung und der Wirkungsmechanismus der trypanociden Serumsstoffen.* — Menschelijk serum beschermt de muis tegen voor dit dier pathogene trypanosomen. Bij leverziekten, voedingsstoornissen bij kinderen, bij lipoidnephrose en in zekere stadia der perniciose anaemie is deze beschermende werking van het serum verminderd. Ook bij pasgeborenen is deze eigenschap afwezig of sterk verminderd. De studie dezer stoffen in het menschelijk serum belooft belangrijke uitkomsten te geven.

G. LOTHEISZEN. *Zwanzig Jahre Novojan.* — Dit middel vervangt jodoform en heeft groote voordeelen boven dit laatste.

H. LÜERS. *Der Einfluss von Malz- und Bohnenkaffee auf die Gerinnung der Milch im Magen.* — De melk stremt door het maagsap bij aanwezigheid van boonkoffie veel grover dan wanneer er moutkoffie in de maag is.

E. EDENS. *Neuere Arbeiten über Herz- und Gefäßerkrankungen.*

Medizinische Klinik, 1930, No. 7.

F. SCHÜCK. *Wandlungen in Diagnose und Prognostik der Schädel-Gehirnverletzungen.* — Bij gesloten schedeltraumata is de vraag overwegend van belang, in welke gevallen moet afgewacht worden en wanneer moet geopereerd worden. Dit moet het beloop in de eerste twee dagen beslissen, nl. wanneer toeneming der verschijnselen met vagus druk-pols op toenemende hersendruk en daarmee op extracerebrale bloeding wijzen, dient te worden ingegrepen. Bij de commotio en schedelbasisfractuur dient te worden afgewacht. Schedeldakfissuren hebben weinig ernstige beteekenis.

R. STEPHAN. *Praktische Ergebnisse und Indikationen der Diabetesbehandlung*

mittels peroraler Insulinzufuhr. — Insuline in binding met dexosychoolzuur natrium (cholosulin „GANS") op de nuchtere maag gegeven heeft een gunstige werking op de alimentaire bloedsuikerkromme, doet de tolerantie voor koolhydraten toenemen en verlaagt op den duur het nuchter bloedsuikergehalte. Een rechtstreeksche vergelijking met subcutaan toegediend insuline is niet toelaatbaar, daar de werking van het orale insuline principieel anders is, en zou de orale insulinetoediening ten onrechte in discredit brengen.

W. BERGERHOFF. *Die Anwendung der intravenösen Pyelographie in der inneren Medizin.* — Gebruikt werd pyelognost, een jodium-ureumverbinding. De methode geeft belangrijke uitkomsten voor de interne urologische diagnostiek. Bespreking van eenige demonstratieve gevallen.

A. HOLLENBERG. *Ein Fall von Psittacosis in Leipzig.* — Het geval vertoonde het gewone typische beloop, zware pneumonie met enteritische verschijnselen, waarbij bloedbeeld, leucocytenaantal, pols- en temperatuurkromme op een typhouse ziekte wezen. Voor de diagnose hecht de schrijver groote waarde aan het feit, dat een pas geïmporteerde papegaai in de buurt van patiënt is geweest.

F. BARDACH. *Die Strahlenbehandlung der Krebskrankheit.* — Slot van de beschouwing.

BUICKNER. *Encephalitis post vaccinationem.* — Mededeeling van twee gevallen uit 1928.

O. WELTMANN. *Ueber die Spiegelung exsudativ-entzündlicher und fibröser Vorgänge im Blutserum.* — Onderzoek naar de hitecoagulabiliteit van sterk verdunde sera bij aanwezigheid van electrolyten. Verschillende ziekten veroorzaken wijziging in de coagulatie der sera.

F. SCHMIED. *Ueber künstliche Darmentleerung mit Isacen unter Berücksichtigung der postoperativen Darmträgheit.* — Gunstige ervaringen.

H. SCHEIDEL. *Perniciöse Anämie nach Magenresektion.* — Casuïstiek.

E. EDENS. *Neuere Arbeiten über Herz- und Gefäßerkrankungen.* — Slot van het overzichtsreferaat. Bespreking van de digitaliswerking.

P. VAN PAASSEN.

NEDERLANDSCHE LITERATUUR.

Verslagen Koninklijke Akademie van Wetenschappen. § — Deel 39 No. 1, L. E. DEN DOOREN DE JONG, De bacteriophag van bacillus megatherium; een product van de levende bacteriëncel. M. A. VAN HERWERDEN, De studie van elementaire vliezen uit het gezichtspunt van den histoloog. M. A. VAN HERWERDEN, Argyrophiele vezels en reticula.

Nederlandsch Maandschrift voor Geneeskunde. — Jaarg. 16 (N. R. jaarg. 8), No. 7. Het Volkenbondsonderzoek naar de oorzaken der zuigelingensterfte. No. 8. A. GANS, Therapeutische invloed van veelvuldige lumbaalpuncties op de multipole sclerose. H. HONDELINK, Over een kinkhoestepidemie. G. O. E. LIGNAC, Over den invloed van ultra-violette stralen op de vorming en veranderingen van het huidpigment (Melanine). No. 9. G. J. HUËT, Bloedonderzoek en chirurgische tuberculose. A. VAN WESTRIENEN, Een geval van juveniele paralyse, behandeld met malaria. A. VAN WESTRIENEN, Aangeboren hernia diaphragmatica. H. VAN DER HOEVEN, Rigiditeit der weeke deelen als complicatie bij den partus.

Geneeskundig Tijdschrift der Rijksverzekeringsbank. — Jaarg. 15, No. 1. H. MORTIER HIJMANS, Enkele opmerkingen naar aanleiding van het artikel van dr. B. H. VOS over de selectie van voor sanatoriumbehandeling geschikte gevallen. B. H. Vos, Naschrift. J. A. FEENSTRA, Plotselinge dood door onbekende oorzaak. No. 2. V. GRAVESTEN, De medewerking der behandelende geneesheeren

tot uitvoering der Ongevallenwet. P. H. VAN EDEN, De breuken van het dijbeen, met uitzondering van de dijhalsbreuken, gedurende 1909—1922 (als bijlage).

Geneeskundig Bladen. — 27ste Reeks, No. X. R. VAN DER LOO, Eenige opmerkingen over de beteekenis van phosphaten voor de stofwisseling der koolhydraten. 28ste Reeks. No. 1. A. A. VAN DER KROON, De aetiologie der erosies van de portio vaginalis uteri.

Psychiatrische en Neurologische Bladen. — Jaargang 33, No. 1. C. WINKLER, Over het verleden van het Onderwijs in neurologie en psychiatrie in de gemeentelijke instellingen van H. O. van Amsterdam. B. BROUWER, Over de toekomst der neurologie. W. J. C. VERHAART, „Paraplégie en Flexion” in consequence of a decerebration above the nucleus ruber. E. DE VRIES, Functionneele circulatiestoornissen als oorzaak van laminaire schorsverweeking. Iets over hedendaagsche geneeskunst in China. H. C. JELGERSMA, Voorzorg en nazorg van geesteszieken in de gemeente Leiden.

Mensch en Maatschappij. — 6de Jaargang, No. 1. N. WESTENDORP BOERMA, BERNARD MANDEVILLE, I. S. R. STEINMETZ, Verandering bij de Nederlandse landverhuizers in Amerika. J. P. KLEIWEG DE ZWAAN, Het vraagstuk van den tertiairen mensch. C. T. BERTLING, De religieuze emotie in de primitieve mentaliteit. No. 2. L. POLAK, Bij HEYMAN's verscheiden. H. J. T. BIJLMER, Een anthropologische exploratietocht naar Insulinde's Zuidoosthoek. J. J. VON SCHMID, Rechtsociologie en rechtsphilosophie. H. TEN KATE, De Neandertaler van Rome. N. WESTENDORP BOERMA, BERNARD MANDEVILLE. (Slot.)

Tijdschrift voor Sociale Geneeskunde. — 8ste Jaargang, No. 1. A. H. KRIJGER, Tehuizen voor zuigelingen en jonge kinderen. E. GORTER, De prophylaxis van de rachitis als volksziekte. J. IDZERDA, Over de hygiëne van zwembad. (I). No. 2. C. L. DEYLL, De stand der vaccinatie onder schoolkinderen. C. H. VAN HERWERDEN, de „Kinderfreibäder” te Weenen. H. L. W. VAN BEUNINGEN VAN HELSDINGEN, Diëtschool en diëtkeuken. No. 3. H. PEETERS, Pokken in Nederland. P. H. VAN ROOJEN, Ontwerp tot vorming van een gezondheidsdistrict. A. VAN DET, Sportbeoefening en lichamelijk gebrekkigen I.

Tijdschrift voor Sociale Hygiëne. — 32ste Jaargang, No. 1. PUTTO, De vleeschkeuringswet en haar naleving in de jaren 1927 en 1928. PUTTO, De Arbeidsinspectie in 1928. No. 2. TE NUYL, De Ziektewet. No. 3. H. ALDERSHOFF, Poliomyelitis anterior acuta of kinderverlamming. H. ALDERSHOFF, Papegaaizenziekte of psittacosis.

Geneeskundige Gids. — Jaargang 8, No. 1. G. F. VAN BALEN, Enkele eenzijdige verschijnselen bij longprocessen. No. 2. J. TH. PETERS, Specifiek dynamische werking en vetzucht; J. L. A. PEUTZ, Aerophagie gastro-intestinale bloquée. No. 3. M. H. P. P. VAN HAEFF, Over been-atrophie bij been- en gewrichtstuberculose. No. 4. J. DE GROOT Sr., De chirurgische behandeling van ulcus ventriculi en ulcus duodeni. No. 5. J. L. A. PEUTZ, Relaxatio diaphragmatis met volgende groteske divertikelvorming en dextropositio cordis. No. 6. J. F. O. HUESE en J. M. PLANTEYDT, Maagzweer of maagkanker. L. MES, Over de genezing der aphasiën. No. 7. G. BAKKER, Perorale inenting met gedoode koepokstof. No. 8. N. C. VAN VONNO, Bijdrage tot de kennis van het bakkerseczeem. No. 9. H. BARTELS en G. JORDANS, Levertherapie en perniciose anaemie. I. No. 10. H. BARTELS en G. JORDANS, Levertherapie en perniciose anaemie II. W. SCHUURMANS STEKHOVEN, De poliomyelitis-epidemie. No. 12. C. GOEDHART, De ultravioletlichtbehandeling van lupus vulgaris met koolbooglichtlampen (FINSSEN; FINSSEN-REYNlamp en de nieuwe lamp von Dr. SVEND LOMBOLT te Kopenhagen) I.

Nederlandsch Tijdschrift voor Verloskunde en Gynaecologie. — No. 1. J. C. BEKER, De bloedvoorziening der zwangere baarmoeder. J. SALOMONSON, „Accouchement à heure fixe”, volgens PAUL DELMAS. J. L. B. ENGELHARD, Tuberculose van de baarmoeder. J. C. BEKER, De wederkeertige invloed van nieuwvorming en bloedvaatstelsel.

Geneeskundig Tijdschrift voor Nederlandsch-Indië. — Deel 70, Afl. 1: M. STRAUB, Kindersterfte als biologisch verschijnsel en het bevolkingsvraagstuk ter Oostkust van Sumatra. P. H. VAN THIEL, De „Patatta-luis” uit Suriname, met aantekeningen omtrent de aetiologie der Leishmaniosis americana. T. REDDINGIUS, Intra-abdominaal ontstekingsgezwel door een corpus alienum. G. FOLPMERS, De geneeskundige behandeling der mijnwerkers in de Gouv. tinmijnen op Banka. (Feuilleton). Afl. 2: L. D. EERLAND, Molazwangerschap op ouderen leeftijd. W. F. DONATH, De voedingswaarde van blikkenmelk; onderzoek naar het gehalte van anti-xerophthalmie-, anti-beri-beri en anti-scorbuntvitamine. J. A. SLOT, Behandeling van scheurbuik met lever. W. F. R. ESSED, De aetiologie der pseudo-cholera. D. G. W. VAN VOORTHUYSEN, Nabloedings-frequentie en tamponnade in neus en keel. C. BONNE, Opmerkingen over de Patatta-luis en de Leishmaniosis americana in Suriname. R. MAAMOEN, Het gebruik van lever in de therapie. G. W. A. PRUIS, Drie zeldzame gevallen.

Archives Néerlandaises de Phonétique Expérimentale. — 1929, Tome IV: E. W. SCRIPTURE, Experimentalphonetische Untersuchungen über den Bau Deutschen Verszeile. A. VAN HARREVELD and L. KAISER, Investigations on the voice of the dog bij stimulation of the muscles of the larynx. A. D. BRUIN, Examen de la rapidité du muscle vocal aux contractions musculaires. B. TEN CATE KAZEJEW, Analyse phonétique du son „bi” de la langue russe. BRANCO VAN DANTZIG, Der Einfluss des hetero-syllabischen Jots auf einige vorangehende Vokale in der Niederländischen Sprache. J. DUYFF, Petite contribution à la connaissance de la voix de fausset. TH. VAN GELDORP, Einige Versuche über den Verlauf der Tonhöhe innerhalb der Silbe. L. KAISER, A few remarks concerning occlusives in Russian. A. ABAS, Recherches expérimentales sur le timbre des voyelles. H. D. BOUMAN et P. KUCHARSKI, Synthèses de voyelles à moyen de deux tons simples. Analyses de travaux de phonétique non publiés dans ces Archives Deuxième réunion de l'association Néerlandaise de phonétique expérimentale.

Boeken. — G. RÉVÉSZ, Psychologie van het bedrijfsleven, Uitg. Erven, F. BOHN, Haarlem. H. J. SPITZEN, Handleiding bij het onderwijs in receptuur, Latijn, 6de druk. Prijs f 2.90. Uitg. J. B. WOLTERS, Groningen—Den Haag. E. H. B. VAN LIER, Gezondheidsleer van de Voortplantingsorganen. Prijs f 0.90. Uitg. P. NOORDHOFF N. V., Groningen. P. H. VAN DER HOOG, De bestrijding der geslachtsziekten in Nederland, H. ALDERSHOFF, Onderzoekingen omtrent de oorzaak der encephalitis post vaccinationem, Uitg. Voorz. gezondheidsraad, den Haag. G. HEYMANS, Inleiding tot de speciale psychologie, Deel I en II, Prijs per deel f 1.90, tezamen f 3.80. Uitg. Erven F. BOHN, Haarlem. H. TH. VAN DER VELDE, De vruchtbaarheid van het huwelijk. Prijs f 10.—; geb. f 12.50. Uitg. N. V. Leidsche Uitg. Mij., Leiden. S. DE BOER, De ontwikkeling der cardiologie in de laatste decennien (rede). Prijs f 0.75. Uitg. J. B. WOLTERS, den Haag.

Proefschriften. — (Utrecht) H. D. E. MILDERS, Over ionenverhoudingen in het lichaam in het bijzonder bij lijders aan maagzweer. (Leiden). A. FERNANDES, De gevoeligheid van het gezonde en zieke hoornvlies. (Amsterdam). A. HAGEDOORN, Beitrag zur Entwicklungsgeschichte des Auges. (Utrecht), M. H. TROMP, Pachymeningitis haemorrhagica interna en haematoma subdurale chronica traumatica. (Groningen). H. M. DEKKING, Photographie der cornea-oppervlakte. (Utrecht). F. E. REVERS, De economie van hartlijders bij lichamelijken arbeid. J. M. PRAKKE, Over bloedcysten aan de hartkleppen van pasgeborenen. (Utrecht) A. SCHABERG, Eclampsie. (Groningen). S. A. WESTRA, Over het zuurbasen-evenwicht bij maagzweerlijders. Een onderzoek naar aanleiding van het verschijnsel van BALINT.

E. SLUITER.